

Særskilt nemnd

Avgjørelse 26. august 2021

Twist mellom Arbeidsgiverforeningen Spekter og Unio

Overenskomstområde 10 Helseforetak med sykehusdrift og 13 Sykehus med driftsavtale

23. august 2021 ble særskilt nemnd satt i lokalene til Riksmekleren i Oslo.

Nemndas sammensetning:

Sorenskriver Liv Synnøve Taraldsrud

Lagmann Eirik Akerlie

Forsker/pensjonist Ådne Cappelen

Forhandlingssjef Klemet Rønning-Aaby, Unio

Ass. forhandlingssjef Kari Tangen, Norsk Sykepleierforbund

Forhandlingsdirektør Bjørn Skrattegård, Spekter

Direktør/sjeføkonom Stein Gjerding, Spekter

Innledning

Det ble innført innledende sentrale forhandlinger mellom Unio og Spekter onsdag 14. april 2021. Det ble blant annet avtalt frister for de videre forhandlinger. Protokoll datert 6. mai 2021 mellom Unio og Spekter avsluttet sentrale forhandlinger på områdene 10 Helseforetak med sykehusdrift og 13 Sykehus med driftsavtale.

Unio meddelte plassoppsigelse 7. mai 2021. Riksmekleren la ned forbud mot arbeidsstans i brev 10. mai 2021. Det ble gjennomført mekling 2. og 3. juni 2021. Mekleren konstaterte at partene stod så langt fra hverandre at det ikke var grunnlag for å legge frem et forslag som kunne forventes å bli anbefalt av begge parter, og meklingen ble derfor avsluttet.

Unio startet streik 4. juni 2021 der første streikeuttak omfattet 313 medlemmer av Unioforbundene. 10. juni 2021 ble streiken trappet opp med ytterligere 294 medlemmer og enda 14 medlemmer 15. juni. Det ble meldt opptrapping av ytterligere 242 medlemmer fra 21. juni, som ikke ble iverksatt som følge av at streiken ble avsluttet før dette.

16. juni tok arbeidsministeren kontakt med partene og orienterte om at regjeringen vurderte situasjonen som så alvorlig at regjeringen var innstilt å fremme forslag overfor Stortinget om tvungen lønnsnemnd, med mindre partene fant en løsning.

I Protokoll 16. juni fremgår at partene er blitt enige om følgende:

Twisten mellom partene avgjøres med bindende virkning av en frivillig nemnd som sammensettes med tre nøytrale medlemmer oppnevnt av Riksmekleren, 2 medlemmer oppnevnt av Unio og 2 medlemmer oppnevnt av Spekter. Ett av de nøytrale medlemmene leder nemnda.

Streiken ble etter dette avsluttet med øyeblikkelig virkning.

Riksmekleren oppnevnte i brev 18. juni de nøytrale medlemmene av nemnda. Det var sorenskriver Liv Synnøve Taraldsrud, lagmann Eirik Akerlie og forsker/pensjonist Ådne Cappelen. Unio og Spekter oppnevnte etter dette sine medlemmer som henholdsvis var forhandlingssjef Klemet Rønning-Aaby, Unio, og ass. forhandlingssjef Kari Tangen, Norsk Sykepleierforbund, og forhandlingsdirektør Bjørn Skrattegård, og direktør/sjeføkonom Stein Gjerding, Spekter.

Forhandlingen ble besluttet gjennomført på Riksmeklerens kontor 23. august 2021.

Prosessfullmektig for Unio var forbundsleder Lill Sverresdatter Larsen med bisitter spesialrådgiver Lars Petter Eriksen, og prosessfullmektig for Spekter var adm. dir. Anne-Kari Bratten med bisitter utviklingsdirektør Anne Turid Wikdahl.

Partene har gjort rede for sine standpunkter ved skriftlige innlegg. Det foreligger felles skriftlig innlegg og et særskilt skriftlig innlegg fra hver av partene. I tillegg ble det holdt muntlige prosedyrer under forhandlingen. Nemnda trakk seg etter dette tilbake.

Etter rådslagning og stemmegivning ble det 26. august avsagt slik

avgjørelse:

Særskilt nemnd som ble opprette ved avtale mellom Unio og Spekter har behandlet mellomoppgjør for 2021 for områdene 10 Helseforetak med sykehusdrift og 13 Sykehus med driftsavtale.

Partenes anførsler og påstander

Unio har i det vesentligste vist til:

For å sikre rekruttering til sykepleieryrket, og for å holde på sykepleiekompetanse i helseforetakene, er det nødvendig å gjøre noe med lønnsnivået for Unios gruppe. Særlig gjelder dette innen spesialisthelsetjenesten. Dette er hovedgrunnen til at det er lagt ned en påstand fra Unio som er noe høyere enn Spekters ramme. Det er viktig for Unio å få gjennomslag for et høyere lønnsnivå enn i dag.

Mangel på sykepleiere er allment anerkjent fra regjeringen og Stortinget. Siste versjon av Kommunesektorens arbeidsgivermonitor fra 2019 viser at det er svært vanskelig for kommunene å rekruttere personell til helsesektoren. Riksrevisjonens rapport om bemanningsutfordringer i helsesektoren viser at mange kliniske enheter har utfordringer med å rekruttere, mobilisere og beholde kvalifiserte sykepleiere. Spekter har ikke tatt inn over seg disse utfordringene, herunder den mangel som er på sykepleiere generelt og spesialsykepleiere spesielt. Spekter opplyser i sin redegjørelse at mange sykehus har behov for innleid arbeidskraft. Dette illustrerer at sykehusene må ty til ekstraordinære grep for å kunne opprettholde forsvarlig drift. Sykehusene har gjort seg avhengige av dyre løsninger ved innleid arbeidskraft.

Pandemien har forsterket utfordringene. Ikke minst skyldes dette at en ved norske sykehus har gjort seg avhengig av innleid arbeidskraft fra andre land. Ordningen har kostet mye i kroner, men også gitt store utfordringer for sykehus og personale kostnader.

Det er kriseløsninger i norske helseforetak. Da er det underlig at Spekter mener at det ikke er rekrutteringsproblemer. Sykepleiermangel er alvorlig for pasienter, pårørende og ansatte.

Unio aksepterer at lojaliteten til frontfagmodellen er viktig. Hensynet til frontfagmodellen har imidlertid medført en praksis som kommer i konflikt med det samfunnsoppdrag helsevesenet har. Å legge rammen for frontfaget til grunn som et tak for alle helseforetak, løser ikke de store utfordringene spesialisthelsetjenesten har med bemanning. Det er mangel både på sykepleiere og spesialsykepleiere. Det må i denne situasjonen være rom for å gi bedre lønnsoppgjør til Unios grupper i dette oppgjøret enn det som er estimert i frontfaget. Dette vil ikke rukke ved selve frontfagmodellen. Det er et betydelig behov for å ta igjen etterslep sammenlignet med industrien fra tidligere år. Det er også grunn til å anta at anslagene for frontfaget i 2021 er underestimert. I denne situasjonen fremstår det som fullt forsvarlig å akseptere en ramme på 3,2 %, slik Unios påstand innebærer.

Det er et særlig behov for at sykepleiere mv. med 16 års ansiennitet, spesialsykepleiere mv. med 16 års ansiennitet og ledere gis et løft. I tillegg bør det ånes for at det avsettes en høyere pott til lokale forhandlinger enn det som er rammen for årets lønnsoppgjør innebærer.

Endelig bør sykepleiere og spesialsykepleiere i ambulansetjeneste med autorisasjon som ambulansearbeider og kompetansebevis for utrykningskjøretøy, avlønnes som sykepleier eller spesialsykepleier.

Generelt vil en heving av lønn ha god effekt på virksomhetenes evne til å beholde og rekruttere helsepersonell, og til å bidra til å beholde de som i dag er i helsesektoren.

Unio nedla slik påstand:

2021 i overenskomstområdene 10 Helseforetak med sykehusdrift og 13 Sykehus med driftsavtale

1. For Norsk Sykepleierforbund, Norsk Fysioterapeutforbund, Norsk Ergoterapeutforbund og Utdanningsforbundet gjøres følgende gjeldende:

a)

Sykepleier/fysioterapeut/ergoterapeut/barnehagelærer gis et tillegg på 2,5 % og ytterligere et tillegg på 0,5 % for ansatte med en ansiennitet på 16 år eller mer.

Ansiennitet	0	4	8	10
Minstelønn	423.000	439.000	464.000	519.000

Tillegg og minstelønnsendringer gis fra følgende tidspunkt:

Norsk Sykepleierforbund 1. juli 2021
Norsk Fysioterapeutforbund 1. juni 2021
Norsk Ergoterapeutforbund 1. juni 2021
Utdanningsforbundet 1. mai 2021

b)

Spesialsykepleier og jordmor/spesialfysioterapeut/spesialergoterapeut/pedagoger med spesialkompetanse gis et tillegg på 2,5 % og ytterligere et tillegg på 0,5 % for ansatte med en ansiennitet på 10 år eller mer.

Ansiennitet	0	4	8	10
Minstelønn	470.000	496.000	532.000	573.000

Tillegg og minstelønnsendringer gis fra følgende tidspunkt:

Norsk Sykepleierforbund 1. juli 2021
Norsk Fysioterapeutforbund 1. juni 2021
Norsk Ergoterapeutforbund 1. juni 2021
Utdanningsforbundet 1. mai 2021

c)

Ledere gis et tillegg på 3,0 %.

Tillegg gis fra følgende tidspunkt:

Norsk Sykepleierforbund 1. juli 2021
Norsk Fysioterapeutforbund 1. juni 2021
Norsk Ergoterapeutforbund 1. juni 2021
Utdanningsforbundet 1. mai 2021

d)

Øvrige medlemmer av Norsk Sykepleierforbund, Norsk Fysioterapeutforbund, Norsk Ergoterapeutforbund og Utdanningsforbundet gis et tillegg på 2,5 %.

Tillegg gis fra følgende tidspunkt:

Norsk Sykepleierforbund 1. juli 2021
Norsk Fysioterapeutforbund 1. juni 2021
Norsk Ergoterapeutforbund 1. juni 2021

e)

Det avsettes en pott til lokale forhandlinger. I potten fratrekkes kostnader knyttet til endring av ubekvemstillegg som ble avtalt i 2020. Lokale tillegg gis med virkning fra 1. mai 2021 og forhandlingene føres i fredsplikt. Frist for de lokale forhandlingene er fredag 1. oktober 2021. De lokale parter kan be om bistand fra de sentrale parter. Behov for bistand varsles fortløpende. Sentrale minstelønnshevinger skal ikke begrense lokale tillegg.

Potten utgjør minst:

Norsk Sykepleierforbund 1,20 prosent av forbundets lønnsmasse (årslønnseffekt 0,80 %). Norsk Fysioterapeutforbund 0,48 prosent av forbundets lønnsmasse (årslønnseffekt 0,32 %).

Norsk Ergoterapeutforbund 0,44 prosent av forbundets lønnsmasse (årslønnseffekt 0,29 %). Utdanningsforbundet 1,00 prosent av forbundets lønnsmasse (årslønnseffekt 0,67 %).

2. For øvrige forbund i Unio gjøres følgende gjeldende:

Det gjennomføres lokale forhandlinger i fredsplikt. Frist for de lokale forhandlingene er fredag 1. oktober 2021. De lokale parter kan be om bistand fra de sentrale parter. Behov for bistand varsles fortløpende.

3. Øvrige forhold

Sykepleiere/spesialsykepleiere i ambulansetjenesten med autorisasjon som ambulansearbeider og kompetansebevis for utrykningskjøretøy avlønnes som sykepleier/spesialsykepleier.

Spekter har i det vesentligste vist til:

Twisten dreier seg om mellomoppgjør i 2021 for overenskomstområdene 10 og 13. Det er 33 forbund som har overenskomster i sykehusene. 11 er omfattet av behandlingen i særskilt nemnd. Systemet i Spekter avviker betydelig fra andre hovedorganisasjoner på arbeidsgiversiden.

Det skal foreligge et resultat for hver av de to overenskomstområdene. Det er bare i områdene 10 og 13 der det ikke er oppnådd enighet. I fjor ble det enighet om hva oppgjøret i 2021 skulle gjelde. Unio har ønsket forhandlinger i 2021. Det som skulle forhandles var lønnsreguleringer. Det skulle ikke forhandles om noe annet. Andre forhold enn lønnsreguleringer skulle ikke tas opp. Det er med andre ord en ordinær «mellomårsklausul».

For 2021 ble det i 2020 avtalt at det skulle gjennomføres lokale forbundsvise forhandlinger for alle forbund. Det vises til protokoller fra møter i 2020. I 2020 ble det gjennomført store endringer for ubekvem arbeidstid, men det skulle gjelde fra 1. mai 2021. Å endre tillegg fra kroner til prosent slo ulikt ut. Unio avsluttet forhandlingene før lokale forhandlinger var gjennomført. Spekter har i påstanden hensyntatt det som det var enighet om forrige år.

Riktig totalramme for oppgjøret bør være i samsvar med rammen for frontfaget. Dette er en viktig del av norsk lønnsdannelse og har hatt bred oppslutning fra begge sider i arbeidslivet.

Ved inngangen til oppgjøret hadde Norge et økonomisk tilbakeslag. I mellomoppgjøret ble LO og NHO enig om oppgjør som NHO i forståelse med LO beregnet en årslønnsvekst på 2,7 %. Mindre avvik vil kunne forekomme. Det er viktig at normen følges over tid.

Stortinget og Regjeringen har valgt å gi krisehjelp. Det har kostet mye. Arbeidsplasser er blitt trygget. Mange bedrifter har klart seg bra. Det er bakteppet for lønnsoppgjøret. I denne situasjonen er det viktig å ikke få en lønnsvekst som svekker industriens konkurranseevne.

I offentlig sektor har det ikke vært permitteringer. Det har ikke vært noen oppsigelser. Det vil ikke bli forstått dersom oppgjøret i offentlig sektor avviker fra privat sektor. Sammenheng mellom offentlig og privat sektor er skjør. De verdiene som skapes i offentlig sektor, er resultat av høy verdiskapning i privat sektor.

Norsk Sykepleierforbund ønsker å prioritere sykepleiere og spesialsykepleiere med lang ansiennitet. Dette har Spekter ønsket å imøtekomme.

Spekter mener det ikke foreligger en flukt fra sykepleieryrket. Turnover for sykepleiere er ikke høyere enn for andre i sykehusene. Søkningen til sykepleierutdanningen er svært god. Sykepleie er dermed den utdanningen som har høyest søkning. Norge har også best sykepleierdekning i OECD.

Hvordan sykehusene skal utvikle seg, tilligger styrene i helseforetakene, og baseres på oppdrag fra eieren, som er helseministeren. En internasjonal studie uttalte at Norge har verdens beste helsevesen.

Øvrige yrkesgrupper for sykehus er avsluttet innenfor rammen på 2,82 %. Unio skal ikke ha en høyere ramme enn andre grupper. Spekter ønsker å gi en økning på 2,82 % som er høyere enn frontfaget, men altså i samsvar med det øvrige yrkesgrupper for sykehus har fått og i samsvar med resultatet i kommuneoppgjøret.

Det legges derfor ned en påstand om en noe høyere ramme enn for frontfaget.

Når det gjelder forholdet til sykepleiere i ambulansetjenesten, var det ved hovedoppgjøret i 2020 enighet om at dette skulle være grunnlag for lokale forhandlinger. Dette skal følgelig ikke være gjenstand for behandling i dette oppgjøret.

Spekter ønsker heller ikke at det settes et press på å få økte midler til lokale forhandlinger og mener det ikke kan forventes mer midler enn det som finnes innenfor rammen på 2,82 %.

Spekter nedla slik påstand:

1. For Norsk Sykepleierforbund, Norsk Fysioterapeutforbund, Norsk Ergoterapeutforbund og Utdanningsforbundet gjøres følgende gjeldende:

a)

Sykepleier/fysioterapeut/ergoterapeut/barnehagelærer gis et tillegg på 2,0 % og ytterligere et tillegg på 0,5 % for ansatte med en ansiennitet på 16 år eller mer.

Ansiennitet	0	4	8	10
Minstelønn	423.000	439.000	464.000	517.000

Tillegg og minstelønnsendringer gis fra følgende tidspunkt:

Norsk Sykepleierforbund 1. juli 2021

Norsk Fysioterapeutforbund 1. juni 2021

Norsk Ergoterapeutforbund 1. juli 2021

Utdanningsforbundet 1. juni 2021

b)

Spesialsykepleier og jordmor/spesialfysioterapeut/spesialergoterapeut/pedagoger med spesialkompetanse gis et tillegg på 2,0 % og ytterligere et tillegg på 0,5 % for ansatte med en ansiennitet på 10 år eller mer.

Ansiennitet	0	4	8	10
Minstelønn	470.000	496.000	532.000	570.000

Tillegg og minstelønnsendringer gis fra følgende tidspunkt:

Norsk Sykepleierforbund 1. august 2021

Norsk Fysioterapeutforbund 1. juli 2021

Norsk Ergoterapeutforbund 1. august 2021

Utdanningsforbundet 1. juni 2021

c)

Ledere gis et tillegg på 2,5 %.

Tillegg gis fra følgende tidspunkt:

Norsk Sykepleierforbund 1. august 2021

Norsk Fysioterapeutforbund 1. juni 2021

Norsk Ergoterapeutforbund 1. august 2021
Utdanningsforbundet 1. juni 2021

d)

Øvrige medlemmer av Norsk Sykepleierforbund, Norsk Fysioterapeutforbund, Norsk Ergoterapeutforbund og Utdanningsforbundet gis et tillegg på 2,0 %.

Tillegg gis fra følgende tidspunkt:

Norsk Sykepleierforbund 1. august 2021
Norsk Fysioterapeutforbund 1. juni 2021
Norsk Ergoterapeutforbund 1. august 2021
Utdanningsforbundet 1. juni 2021

e)

Det avsettes en pott til lokale forhandlinger. I potten fratrekkes kostnader knyttet til endring av ubekvemstillegg som ble avtalt i 2020. Lokale tillegg gis med virkning fra 1. mai 2021 og forhandlingene føres i fredsplikt. Frist for de lokale forhandlingene er fredag 1. oktober 2021. De lokale parter kan be om bistand fra de sentrale parter. Behov for bistand varsles fortløpende. Sentrale minstelønnshevinger skal ikke begrense lokale tillegg.

Potten utgjør:

Norsk Sykepleierforbund 1,20 prosent av forbundets lønnsmasse (årslønnseffekt 0,80 %). Norsk Fysioterapeutforbund 0,48 prosent av forbundets lønnsmasse (årslønnseffekt 0,32 %). Norsk Ergoterapeutforbund 0,44 prosent av forbundets lønnsmasse (årslønnseffekt 0,29 %). Utdanningsforbundet 1,00 prosent av forbundets lønnsmasse (årslønnseffekt 0,67 %).

2. For øvrige forbund i Unio gjøres følgende gjeldende:

Det gjennomføres lokale forhandlinger i fredsplikt. Frist for de lokale forhandlingene er fredag 1. oktober 2021. De lokale parter kan be om bistand fra de sentrale parter. Behov for bistand varsles fortløpende.

Merknader fra særskilt nemnd

Særskilt nemnd viser til at uenigheten mellom partene i stor utstrekning gjelder spørsmålet om den økonomiske rammen for mellomoppgjøret i 2021. Tilbudet fra Spekter tilsvarer en ramme på 2,82 %, mens kravet fra Unio tilsvarer en ramme på 3,2 %.

Unio har i hovedsak vist til at frontfaget i 2020 hadde en høyere lønnsvekst enn det som utgjorde rammen dette året. Unio ønsker at denne forskjellen skal utjevnes ved årets

mellomoppgjør. Unio har vist til at hensynet til rekruttering til sykepleieryrket samt høy turnover for sykepleiere taler for at det gis et løft i forbindelse med årets lønnsoppgjør. Unio ønsker særlig at sykepleiere mv. med 16 års ansiennitet, spesialsykepleiere mv. med 10 års ansiennitet og ledere gis et løft. I tillegg ønsker Unio å åpne for at det avsettes en høyere pott til lokale forhandlinger enn det som innebærer rammen for årets lønnsoppgjør. Endelig vil Unio at sykepleiere og spesialsykepleiere i ambulansetjeneste med autorisasjon som ambulansearbeider og kompetansebevis for utrykningskjøretøy, avlønnes som sykepleier eller spesialsykepleier.

Spekter har vist til at offentlig sektor har hatt en høyere lønnsvekst de siste fem årene sammenlignet med frontfaget. Spekter har også påpekt at det siste året har vært preget av alvorlig økonomisk krise som følge av pandemien. Mange virksomheter har vært stengt og arbeidsledigheten har vært høy. Ingen i offentlig sektor har vært oppsagt eller permittert. I den situasjonen mener Spekter at hensynet til å fastholde frontfagsmodellen er helt avgjørende. Spekter deler heller ikke Unios synspunkt mht. generelle rekrutteringsutfordringer. Rekrutteringsutfordringene varierer geografisk og mellom ulike typer spesialsykepleiere. Spekter peker på at søkningen til sykepleierstudiet er god. Sykepleierdekningen i landet er også god.

Særskilt nemnd forstår at mange sykepleiere har en krevende arbeidssituasjon. Særlig viser nemnda til at det under pandemien har vært ytet en betydelig innsats som må anerkjennes. Særskilt nemnd viser også til at det er et overordnet hensyn om å motvirke frafall av sykepleiere og spesialsykepleiere med lang erfaring innenfor sykehusvesenet.

Nemndas nøytrale medlemmer Taraldsrud, Akerlie, Cappelen og medlemmene Rønning Aaby og Tangen vil særlig fremheve viktigheten av at sykehusene er bemannet med kvalifisert og stabil arbeidskraft. Disse medlemmene mener at det i dag er utfordringer – i hvert fall stedvis – knyttet til både rekruttering av sykepleiere til spesialhelsetjenesten og til å beholde dem i stillingene. Etter disse medlemmenes syn er det behovet for at partene i arbeidslivet og ansvarlige myndigheter sammen vurderer tiltak som i fremtiden kan sikre rekruttering og stabilitet for denne gruppen arbeidstakere. Nemndas nøytrale medlemmer Taraldsrud, Akerlie og Cappelen mener imidlertid at et mellomoppgjør, slik som nemnda nå har oppe til avgjørelse, i begrenset grad er egnet til å avhjelpe utfordringene.

Disse medlemmene vil i den sammenheng påpeke at til tross for de momenter som Unio har vist til, er det nødvendig å beholde premissene for lønnsdannelsen i Norge. Begge partene er enige om at frontfagsmodellen skal være retningsgivende for tariffoppgjørene. Over tid betyr det at lønnsveksten innenfor de områdene som nemnda behandler, skal følge samlet lønnsvekst i industrien. Det er ikke slik at dette gjelder for det enkelte oppgjør, men frontfaget danner en *norm for lønnsveksten over noen år*. Tilgjengelig materiale rapportert av Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (NOU 2021: 5) viser at lønnsveksten i helseforetakene ikke har vært lavere enn for frontfaget i perioden 2015-2020. Spekter viser til at deres tilbud har en ramme som er litt høyere enn rammen fra frontfaget og at deres tilbud er på linje med rammen i KS-området.

Likevel kan man mene – slik Unio gjør – at *lønnsnivået* for sykepleiere og andre grupper i helseforetakene er for lavt til å sikre et velfungerende arbeidsmarked for disse gruppene. I omforente framstillinger av frontfagsmodellen (se eksempelvis NOU 2021: 5 s. 110 som siterer Kontaktutvalget fra 2003) heter det:

«Samtidig er det viktig at det innenfor disse rammene (lik lønnsvekst mellom områdene, vår anmerkning) gis rom for endringer i relative lønninger som sikrer et velfungerende arbeidsmarked og en rettferdig lønnsutvikling.»

Nemndas nøytrale medlemmer oppfatter Unio sin argumentasjon som å være innenfor en slik utvidet forståelse av frontfagsmodellen. Unio viser til at rekrutteringsproblemer og kapasitetsutfordringer i sykehusene ikke lar seg løse uten at sykepleierens lønn blir høyere enn de er i dag relativt til andre grupper. I noen grad oppfatter disse medlemmer at Spekter anerkjenner disse problemene, men omfanget er partene uenige om. Dessuten er det også forskjeller i oppfatning av hvilke virkemidler som er hensiktsmessige for å løse rekrutterings- og kapasitetsutfordringene.

Disse medlemmer mener nemnda at den ikke har forutsetninger for å vurdere omfanget av dette problemet. En frivillig lønnsnemnd er heller ikke det rette organet for å beslutte endringer i relative lønninger i Norge så lenge frontfagsmodellen er rammen. Skal en slik endring finne sted uten at det fører til såkalte lønnslønnsspiraler, må det organiserte arbeidslivet i Norge som helhet være mer omforente om en endring i relative lønninger. En endring i relative lønninger kan være en del av en mer eller mindre samordning av et hovedoppgjør hvor myndighetene sikrer at sykehusene har en finansiering som dekker opp det meste av utgiftsøkningen som en slik endring i relative lønninger medfører.

På bakgrunn av disse betraktningene er nemndas nøytrale medlemmer kommet til at frontfagsmodellen må legges til grunn for mellomoppgjøret for 10 Helseforetak med sykehusdrift og 13 Sykehus med driftsavtale.

Nemndas medlemmer Skrattegård og Gjerding slutter seg til at normen fra frontfaget må legges til grunn og viser til den argumentasjon som er fremført av Spekter overfor nemnda.

Samlet er derfor flertallet i særskilt nemnd kommet til at det gis et lønnstillegg som tilsvarer lønnstillegget for de andre forbundene innenfor helsesektoren. Det fastsettes med dette en årslønnsvekst på til sammen 2,82 %. Ut over dette er partene enige i de øvrige prioriteringer for oppjøret som flertallet i særskilt nemnd legger til grunn for sin avgjørelse.

Det er fra Unio fremsatt krav om at potten til lokale forhandlinger i 2021 skal være «minst» en sum som utgjør 2,82 %, mens Spekter ikke ønsker å skape forventninger om en lokal pott som utgjør mer enn dette. I formuleringen av påstander er potten definert ut fra et fratrukk for kostnader knyttet til endringer av ubekvemstillegget som ble avtalt i 2020. Denne ordningen vil kunne medføre at der hele potten allerede er benyttet til ubekvemstillegg, vil det ikke være rom for lokale forhandlinger overhodet.

Flertallet i særskilt nemnd, medlemmene Taraldsrud, Akerlie og Cappelen og medlemmene Rønning Aaby og Tangen, mener dette kan gi uheldige resultat. Det bør derfor etter flertallet

syn åpnes for at det i slike tilfeller kan gis tillegg ut over dette. De nøytrale medlemmene Taraldsrud, Akerlie og Cappelen mener slike tillegg imidlertid må skje unntaksvis for at ikke samlet ramme skal endres merkbart. Nemndas medlemmer Skrattegård og Gjerding er uenige i dette og viser til argumenter og påstand som er fremført av Spekter.

Når det gjelder kravet knyttet til at sykepleiere og spesialsykepleiere i ambulansetjenesten skal avlønnes som sykepleiere og spesialsykepleiere, viser flertallet i særskilt nemnd, medlemmene Taraldsrud, Akerlie, Cappelen, Skrattegård og Gjerding, til at det i protokoll 20. oktober 2020 mellom Spekter Helse og Norsk Sykepleierforbund ble bestemt at de lokale parter skulle kartlegge hvordan sykepleiere i ambulansetjenesten med autorisasjon som ambulansesarbeider og kompetansebevis for utrykningskjøretøy er innplassert i overenskomsten pkt. 1.3.1. Det følger videre av protokollen at «[v]urderingene skal være gjennomført innen 31.3.2021 som grunnlag for lokale forhandlinger i 2021. Flertallet forstår henvisningen til lokale forhandlinger slik at dette ikke skal gjøres til gjenstand for forhandlinger i dette sentrale oppgjøret. Det må etter flertallets syn innebære at det også ligger utenfor den særskilte nemnds kompetanse å avgjøre dette.

Særmerknad fra medlemmene Rønning Aaby og Tangen:

Medlemmene Rønning Aaby og Tangen konstaterer at nemndas flertall er enige i at det foreligger rekrutterings- og kapasitetsutfordringer. Som nemndas flertall legger til grunn, vil et oppgjør i tråd med Unios krav medføre en endring av forskjellene i lønnsnivåene, noe som er nødvendig for å løse utfordringene i spesialisthelsetjenesten. Disse medlemmer slutter seg til dette.

Medlemmene Rønning Aaby og Tangen har oppfattet at det er en bred enighet om at lønnsdannelsen er tariffpartenes ansvar. Myndighetene er også tydelige på at lønnsdannelsen er partenes ansvar. Når partene er enige om å overlate løsning av denne tvisten til en frivillig nemnd, mener vi at denne nemnda har anledning til å avgjøre tvistespørsmålene i sin helhet, herunder utvidet ramme. Et oppgjør i tråd med Unios påstand vil være innenfor det nemnda kan avgjøre og ikke minst være et avgjørende første steg på veien til å løse bemanningsbehovet i spesialisthelsetjenesten.

Når nemnda likevel henviser spørsmålet om å gjøre noe med lønnsnivåforskjellene til et bredere samarbeid mellom partene og myndighetene, viser det at frontfagsmodellen må suppleres for å løse grunnleggende samfunnsbehov.

Medlemmene Rønning Aaby og Tangen avgir stemme for Unios påstand.

Subsidiært slutter medlemmene Rønning Aaby og Tangen seg til de nøytrale medlemmene i tilnærmingen til lokal pott, selv om de vil hevde at behovet er større enn det slutningen tilsier.

Det avses etter dette slik

slutning:

1. For Norsk Sykepleierforbund, Norsk Fysioterapeutforbund, Norsk Ergoterapeutforbund og Utdanningsforbundet gjøres følgende gjeldende:

a)

Sykepleier/fysioterapeut/ergoterapeut/barnehagelærer gis et tillegg på 2,0 % og ytterligere et tillegg på 0,5 % for ansatte med en ansiennitet på 16 år eller mer.

Ansiennitet	0	4	8	10
Minstelønn	423.000	439.000	464.000	517.000

Tillegg og minstelønnsendringer gis fra følgende tidspunkt:

Norsk Sykepleierforbund 1. juli 2021

Norsk Fysioterapeutforbund 1. juni 2021

Norsk Ergoterapeutforbund 1. juli 2021

Utdanningsforbundet 1. juni 2021

b)

Spesialsykepleier og jordmor/spesialfysioterapeut/spesialergoterapeut/pedagoger med spesialkompetanse gis et tillegg på 2,0 % og ytterligere et tillegg på 0,5 % for ansatte med en ansiennitet på 10 år eller mer.

Ansiennitet	0	4	8	10
Minstelønn	470.000	496.000	532.000	570.000

Tillegg og minstelønnsendringer gis fra følgende tidspunkt:

Norsk Sykepleierforbund 1. august 2021

Norsk Fysioterapeutforbund 1. juli 2021

Norsk Ergoterapeutforbund 1. august 2021

Utdanningsforbundet 1. juni 2021

c)

Ledere gis et tillegg på 2,5 %.

Tillegg gis fra følgende tidspunkt:

Norsk Sykepleierforbund 1. august 2021
Norsk Fysioterapeutforbund 1. juni 2021
Norsk Ergoterapeutforbund 1. august 2021
Utdanningsforbundet 1. juni 2021

d)

Øvrige medlemmer av Norsk Sykepleierforbund, Norsk Fysioterapeutforbund, Norsk Ergoterapeutforbund og Utdanningsforbundet gis et tillegg på 2,0 %.

Tillegg gis fra følgende tidspunkt:

Norsk Sykepleierforbund 1. august 2021
Norsk Fysioterapeutforbund 1. juni 2021
Norsk Ergoterapeutforbund 1. august 2021
Utdanningsforbundet 1. juni 2021

e)

Det avsettes en pott til lokale forhandlinger. I potten fratrekkes kostnader knyttet til endring av ubekvemstillegg som ble avtalt i 2020. Potten kan i særlige tilfeller utvides ut over rammen av det som fremgår nedenfor der fradrag for ubekvemstillegg ellers vil medføre at hele potten er brukt opp. Lokale tillegg gis med virkning fra 1. mai 2021 og forhandlingene føres i fredsplikt. Frist for de lokale forhandlingene er fredag 1. oktober 2021. De lokale parter kan be om bistand fra de sentrale parter. Behov for bistand varsles fortløpende. Sentrale minstelønnshevinger skal ikke begrense lokale tillegg.

Potten utgjør:

Norsk Sykepleierforbund 1,20 prosent av forbundets lønnsmasse (årslønnseffekt 0,80 %). Norsk Fysioterapeutforbund 0,48 prosent av forbundets lønnsmasse (årslønnseffekt 0,32 %). Norsk Ergoterapeutforbund 0,44 prosent av forbundets lønnsmasse (årslønnseffekt 0,29 %). Utdanningsforbundet 1,00 prosent av forbundets lønnsmasse (årslønnseffekt 0,67 %).

2. For øvrige forbund i Unio gjøres følgende gjeldende:

Det gjennomføres lokale forhandlinger i fredsplikt. Frist for de lokale forhandlingene er fredag 1. oktober 2021. De lokale parter kan be om bistand fra de sentrale parter. Behov for bistand varsles fortløpende.

Avgjørelsen er signert elektronisk 26. august 2021

Liv Synnøve Taraldsrud

Eirik Akerlie

Ådne Cappelen

Klemet Rønning-Aaby

Bjørn Skrattegård

Kari Tangen

Stein Gjerding